

NORGESAVISA

Samfunnsliv

C-blad

20. november 1998

63. årgang

Kr. 10,-

Nr. 18

ORGAN FOR MENTAL, SOSIAL OG ØKONOMISK NYORIENTERING

Hevnen over tyskertøsene

Av Dag Ove Johansen

I frigjøringsdagene i mai 1945 og senere fikk norske jenter som hadde hatt tyske soldater som kjærester sin straff selv om det ikke fantes noen som helst lovbestemmelse om dette. De ble utsatt for folks hevn etter fem års tysk okkupasjon. Unge gutter i og utenfor de norske militære styrker ga tyskerjentene juling, rev av dem klærne og skamklypte dem mens mange tilskuere spyttet på dem. De ble satt til å vaske gulv og latriner i militærbrakkene.

Politiet organiserte ni leire for tyskerjenter i Norge. Den største av dem, Hovedøya ved Oslo, hadde plass til 2000. De siste slapp ut derfra så sent som i april 1946.

Nå ser det ut til at forfølgelsen av tyskertøsene var enda mer omfattende enn før antatt. Førstearkivar ved riksarkivet, Kåre Olsen, sier i

sin nye bok at så mange som 14 000 tyskerjenter har vært internert i leire. Aggresjonen mot tyskertøsene avspeilet seg i alle institusjoner, også i rettsvesenet og psykiatrien.

Behandlingen av tyskertøsene har nesten vært et ikke-tema i norsk etterkrigshistorie. Egentlig har hele rettsoppgjøret i Norge vært et tabubelagt område, for det har vist seg at mange dommere og sakkyndige som var inne i disse sakene selv hadde sine svin på skogen i forhold til tyskerne og okkupasjonsmakten.

Historien om de skamklypte tyskertøsene viser bestialiteten ved den norske rettsoppfatning like etter krigens slutt. De svakeste av de svake, unge jenter med reelle kjærlighetsforhold til unge tyske eller østerrikske soldater, ble utsatt for massiv forfølgelse. Omtrent like ille

forts. side 11

Hevnen - - -

var det for resultatet av dette kjærlighetsforholdet: barna. Mange av dem har hatt en oppvekst fylt av de verste opplevelser.

Det er liit av dette min nye ungdomsroman «Tidskapselen» på Orkana Forlag forsøker å gi en beskrivelse av, en bok som i all beskjedenhet er tilegnet tyskertøsene og deres barn. Den handler om tidsreiseren Kaal som møter tyskerungen Bjørn som er på spesialskole et sted i Nordland i 1960. Prosjekt Empatia er den første tidsreisen til Kaal - han skal lære seg medfølelse - empati. Å være så nær en annen person gjør noe med et menneske. Men tar Kaal virkelig konsekvensene av dette?

Det verste med mitt fedrelands behandling av disse menneskene, er at Tyskland ga Norge flere millioner kroner som erstatning til norske tyske barn da krigen var slutt. Over femti år etter har den norske stat fremdeles ikke utbetalt fem øre av dette til barna...

Dag Ove Johansen
forfatter/lærer på Fauske